

Tisztelt Jelenlévők!

Szeretettel köszöntöm Önöket, s szeretettel köszöntöm kedves vendégünket, Terman Sándort, kit sokaknak nem kell bemutatni itt Rétságon sem, hiszen dolgozott itt településünkön, településünkért. Még kőfaragóként sem ismeretlen, hiszen a Fehér Gyűrű áldozatvédő egyesület helyszínének átadásakor egy szobrát is felavattunk, s a közelmúltban a templom szomszédságában megújult fészület is az ő keze munkáját dicséri.

Terman Sándor 1928-ban született. Tősgyökeres romhányi családból származik. Valamikor az 1700-es években telepítették oda a ma is ott élő németes hangzású családokat. Szülei egyszerű földműves-napszámos emberek voltak. Már az elemi iskolában felfigyelt a kántortanító a jó képességű gyerekekre. A nagybátyja katonatiszt volt, s szerette volna, ha ő is követi ezen a pályán. Minden tavasszal beiskolázta ennek érdekében az akkori levante egyesület, így kapott némi katonai előképzést. A 45-ös változás aztán elfújta mindezt, de azt az indítást, amit ott kapott, később hasznosítani tudta. Leszerelése után a romhányi gyárban dolgozott. Jó sportoló lévén tagja volt a romhányi futballcsapatnak. Támogatásként ő kapta meg a romhányi gyárban jelentkező össze fuvaros munkát. Lovaskocsikkal hordták a vagonban érkező szenet és az árút. Az idő változásával egyre több feladatot bízta rá. Először egy évre kérték fel a tanulmányai miatt helyettesítendő romhányi tanácselnöki tisztségre. Úgy látszik az új feladatkörben is megállta a helyét, mert az egy év lejártával Diósjenőre helyezték hasonló pozícióba. 1958-tól 1963-ig állt a borszönyaljai falu élén. Az időtájt – lévén a legjelentősebb település - a diósjenői kultúrházban rendezték a járás legfontosabb kulturális eseményeit. 1963-ban felkérték a járási sportvezetői teendők ellátására, ott azonban előírás volt a katonai képzettség. Mindjárt beíratották a tisztiiskolába. Három évig minden nyáron két hónapot töltött el a debreceni katonai alakulatnál. Örmesterből hadnaggyá léptették elő. 1969-ben újabb kihívás előtt állt. Rétság akkor egyesült Bánkkal és Tolmáccsal, s a közös tanács élére választották meg. Akkor indult Bánkon az üdülőfejlesztés. 504 üdülőt adtak el akkor. A rétsági fejlesztés is akkor indult. A művelődési központot is akkor építették. Időközben történelem – filozófia szakon főiskolai végzettséget is szerzett. 1977-ig látta el a feladatot Rétságon, amikor Romhányból ismét megkeresték, s reá bízta a gyár személyzeti oktatási osztályvezetői teendőit. Közvetlen az igazgató mellett dolgozott. 1250 alkalmazott volt akkor a romhányi gyárban.

Kőfaragással akkor kezdett foglalkozni, mikor az államigazgatási feladatai mellett erre is tudott némi időt szakítani. Képesítést is szerzett hozzá: kőfaragó mesterséget, s mellé épületszobrászi végzettséget. Nyugdíjas korba kerülve sem tétlenkedik. Idegenvezetőként mutatja meg a vidékünkre érkezőknek a táj szépségét, s meséli olykor kalandos, olykor vérzivataros történelmünk eseményeit. Lokálpatriótaként gyűjti a múlandó múlt értékeit, és mesél ezekről a három unokájának és négy dédunokájának. S mindemellett - így túl a nyolcvanon is immár – töretlen lelkesedéssel vág neki egy-egy kötömbnek, hogy aztán Rákóczi képmása, egy romhányi arc, egy bájos tekintet, vagy akár egy érzelem kifejezése bújjon elő a kalapácsütések révén. A kő rideg anyag. Avatott szem és elhivatottság, kitartás és szakmai hozzáértés kell, hogy valaki meglássa benne a szépet, s hogy kibontsa belőle azt a figurát, amely aztán a szemlélőnek is örömet okoz. Terman Sándor rendelkezik ezen képességekkel. Így válhatott lehetővé, hogy szobrai nem csupán a térség falvaiba jutottak el, hanem láthatók messzebb vidékeken, még Kárpátaljára is jutott belőle.

A kőfaragásnak századokra visszanyúló hagyománya van Romhányban. Mindig voltak emberek, kik építőanyagot, egy-egy díszesen faragott kapuoszlopot, kerékvető követ, itató vályút, vagy akár sírkövet, fészületet faragtak. Terman Sándor ezt a szép hagyományt folytatja. Ő a kőfaragó, aki mosolyt fakaszt kövekből.

Kedves Sanyi bácsi!

Köszönjük, hogy elhoztad hozzánk bemutatni a szobrodat, s azt kívánjuk, hogy még sok hasonlóan szép alkotáshoz legyen erőd, egészséged!